
Claus de determinació per ordinador de les plantes de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

**A.M. Hernández Cardona
i J.M. Hernández Sánchez**

*IB Can Jofresa
Terrassa*

Introducció

Ara que s'ha arribat a un moment en què la informàtica està força desenvolupada i a l'abast de molta gent, amb importants avenços en el món de la programació i amb uns suports d'informació de molta capacitat i relativament barats, podem aprofitar-nos d'aquests avantatges en el terreny de la didàctica i la divulgació de les ciències naturals i ambientals.

És en aquest context que hem posat a punt unes claus de determinació que arriben a tots els gèneres i a les principals espècies de plantes que creixen espontàniament als massissos de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Cal dir que aquest resultat ha estat en bona part possible gràcies a la concessió d'un ajut CIRIT, de la Generalitat de Catalunya, per al projecte d'investigació «Estudi florístic de Sant Llorenç del Munt i l'Obac».

Funcionament del programa

El programa està adaptat per funcionar en un PC compatible amb qualsevol suport gràfic. Perquè funcioni més de pressa es pot instal·lar en el disc dur, i per als usuaris de Windows també es pot arrencar des d'aquest entorn operatiu. No sols accepta el ratolí, sinó que, a més, es poden fer totes les accions mb aquest perifèric.

L'ús d'aquest programa és molt intuïtiu, fàcil i alhora complet, ideal per a les persones que no entenen massa d'informàtica, com també per a aquelles que ja n'estan familiaritzades, ja que el seu maneig conté moltes de les característiques útils que tenen altres programes.

Les claus consisteixen a fer disjuntives partint d'un o més caràcters. Es parteix d'una clau general que permet arribar a les famílies. Un cop s'ha arribat a la família, es procedeix a identificar el gènere. Ja dins del gènere, es busca la planta a nivell d'espècie o subespècie.

La manera d'utilitzar aquest programa és molt senzilla. Només cal prémer una tecla per tal d'escollir una de les dues opcions que apareixen en pantalla i, acte seguit, l'ordinador presenta l'alternativa següent o el resultat.

Presentem, a tall d'exemple, els passos que cal fer, partint de la família de les labiades, per tal d'arribar al romaní. Primerament apareix en pantalla la disjuntiva:

- A Corol·la actinomorfa (de simetria radial, amb 4 lòbuls quasi iguals)
- B Corol·la zigomorfa (de simetria bilateral)

Com que la flor del romaní és de simetria bilateral, escollim l'alternativa B. Llavors apareix en pantalla una altra disjuntiva:

- A Corol·la amb 1 llavi
- B Corol·la amb 2 llavis

Les flors del romaní tenen clarament dos llavis i, per tant, escollim l'opció B. La proposta següent que ens fa l'ordinador és:

- A Flors amb 2 estams fèrtils (amb antera)
- B Flors amb 4 estams fèrtils

Atès que les flors del romaní tenen només 2 estams fèrtils, agafem l'opció A. Aleshores apareix en pantalla la següent disjuntiva:

- A Fulles estretes (de menys de 4 mm d'amplària)
- B Fulles amples (de més de 10 mm d'amplària)

Com que les fulles del romaní són estretes, escollim l'opció A.

Es presenten unes claus de determinació per ordinador per tal d'identificar de manera fàcil les principals plantes de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Aquest programa informàtic és fàcil d'utilitzar i permet l'accés des de la família o el gènere.

L'ordinador, en aquest cas, ens presentaja la solució i en diu que la planta és el romaní (*Rosmarinus officinalis*). El nom de la planta apareix en català i entre parèntesis el nom científic en llatí.

Resultats

Aquestes claus, totalment originals, estan destinades a un públic no versat en botànica: visitants del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, estudiants de batxillerat, excursionistes i persones interessades per la natura.

En cap cas no s'han fet servir conceptes difícils d'entendre o paraules que no siguin d'ús comú (o sigui, incloses

en un diccionari general). Si excepcionalment cal introduir en terme botànic, se'l defineix breument entre parèntesis. En definitiva, per manejar aquestes claus només calen els coneixements més elementals sobre les plantes (fulles simples i compostes, parts d'una flor, etc.).

Esperem que aquestes claus per ordinador siguin una eina útil per arribar a conèixer les principals plantes d'aquesta meravella de la natura que és Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

Bibliografia

Hernández, A. M. (1993): *Estudi florístic de Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. Barcelona.

Claus Opcions Informació

18:07:33

CLAU DE FAMÍLIES

A

Fulles alternes; 4 pètals lliures; 6 estams

B

Fulles oposades; pètals soldats en una corol·la amb 1 o 2 llavis; 2 o 4 estams

[·]

Escollir entre A i B:

A

B

F1 Ajuda F10 Sortir F2 Menú

Claus Opcions Informació

18:08:15

FAMÍLIA

Labiades

A

Corol·la actinomorfa (de simetria radial), amb 4 lòbuls quasi iguals

B

Corol·la zigomorfa (de simetria bilateral)

[·]

Escollir entre A i B:

A

B

F1 Ajuda F10 Sortir F2 Menú

FAMÍLIA
Labiades

A

Corol·la amb 1 llavi

B

Corol·la amb 2 llavis

[·]

Escollir entre A i B:

A

B

F1 Ajuda F10 Sortir F2 Menú

FAMÍLIA
Labiades

A

Flors amb 2 estams fèrtils (amb antera)

B

Flors amb 4 estams fèrtils

[·]

Escollir entre A i B:

A

B

F1 Ajuda F10 Sortir F2 Menú

FAMÍLIA
Labiades

A

Fulles estretes (de menys de 4 mm d'amplària)

B

Fulles amples (de més de 10 mm d'amplària)

[.]

Escollir entre A i B:

A

B

F1 Ajuda F10 Sortir F2 Menú

LA PLANTA ÉS:

Ros marinus officinalis (romani)

[.]

Sí

F1 Ajuda F10 Sortir F2 Menú